

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{4}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{4}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaie
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Atașați ai presei.

La întrunirea recentă a sindicatului presei germane s'a adus o hotărîre, care va stârni pretutindena cea mai desăvârșită senzație. La propunerea prezidentului, întrunirea a hotărît unanim, ca să recerce guvernul, să ia măsuri spre a înlesni pe seama redacțiilor folosirea telegrafului și a telefonului, să scărîteze taxele fixate până aci, să depună noi cabluri submarine și să institue la toate legațiunile germane — atașați ai presei.

Știrea aceasta lapidară, comunicată în rapoartele scurte ale foilor, merită să fie reliefată îndeosebi. Căci dacă hotărîrea în forma aceasta va fi dusă la îndeplinire și presa germană își va avea atașatii ei pe lângă legațiunile din străinătate, nu numai interesele superioare ale imperiului vor fi servite mai cu eficacitate, dar presa ca atare și-a eluptat un loc în viața de stat, pentru care cu drept cuvânt, poate fi invidiată de toți. Ca o corporațiune independentă va urmări firele întregii vieți publice, activitatea lăuntrică, externă, economică a tuturor factorilor răspunzători de stat și va avea deplină voie și posibilitate, ca să contribuie cu toate mijloacele la înaintarea și gloria poporului german.

Ce am putea spune noi, în fața astorfel de apariții? Ce am putea zice despre presa noastră românească, când germanii pretind să li-se institue atașați stabili pe lângă legațiuni?

Noi, cari și astăzi dăm procentul cel mai mare al neștiutorilor de carte!

La tot cazul, noi nu cerem să fim atașați pe lângă legațiuni, nici alte bunătăți ale lumii nu pretindem, dar mai multă considerație, mai mult sprijin al muncii noastre desinteresate o putem pretinde cu drept.

Nefericirea noastră e însă, că avem foarte puțini oameni, cari să ne cunoască și aprecieze după merit, iar cei puțini, cari îi avem, sunt mai toți — și ei membrii ai redacțiilor.

Episcopul Radu la moștenitorul de tron. Cetim în presa maghiară, că cu ocazia audienței acordate episcopului Radu de către moștenitorul tronului s'au adus mari elogii regimentelor românești, cari s'au distins în decursul actualului războiu. Moștenitorul a accentuat în deosebi vitejia regimentului 50, dovedită la Ivangorod. Episcopul Radu a răspuns, că e cu atât mai satisfăcut de atitudinea regimentului 50 întrucât însuși episcopul a aparținut acestui regiment illo tempore, în calitate de capelan. Moștenitorul s'a interesat mai deaproape de soarta românilor.

Regele Ferdinand al României. Astăzi, 11 August v., regele Ferdinand al României împlinește cincizeci de ani dela naștere. Pentru Maiestatea Sa ziua aceasta va fi o zi frumoasă.

Dacă va căuta să facă o privire retrospectivă asupra trecutului va găsi momente de înălțare sufletească, viața i-se împletește în atâtea rânduri cu istoria Țării Românești. I-și va reaminti cu satisfacție de colaborarea prodigioasă la organizarea armatei românești din regat prin cele mai moderne și solide metode, și de ziua când a plecat plin de încredere peste Dunăre, la 1913, în fruntea acestei armate. Iși va reaminti nu fără tremur de ziua plină de răspundere când a urcat tronul regelui Carol cel Înțelept și Viteaz, și azi va fi mulțumit că a știut strecura printre Scilla și Carybda corabia cu norocul Țării Românești, timp aproape de un an.

Incunjurat de luminații Săi sfetnici, de dragostea unui popor întreg, sprijinit pe armata gata pentru toate eventualitățile regele Ferdinand va privi poate azi fără teamă în viitor, nici o umbră de descurajare nu-i va fi trecând prin suflet.

Dorim ca Maiestatea Sa să aibă puterea și norocul de a veghia cu succes la capătul destinului României spre binele neamului românesc întreg și să aibă parte de mulțumiri mulți ani glorioși... „R.”

O deputație monstră la Maiestatea Sa. Municipiile și orașele cu municipiu din întreaga Ungaria au luat hotărîrea

ca pe Maiestatea Sa monarhul să-l felicite din prilejul al 85-lea an al etății și mai ales pentru învingerile strălucite ale armatelor asupra rușilor. Acum cetim, că deputațiunea de vre-o 300 inși va fi condusă de prim-ministrul contele Tisza.

Din cronica anilor 1914—1915.

Eruperea actualului războiu cu asprele lui consecințe a avut un efect bun asupra moralului comunei de sub păstorirea mea. Țin să remarc, nu ca să servească de laudă, doresc ca ele să aibă un echou bun în toate comunele.

În actualul războiu, spre mângaierea credincioșilor, efectul moral din anii pașnici s'a potențat. În special s'a întărit cultul Prea Curatei Vergure Maria. Sub stindardul alb al acestei reuniuni s'au înrolat feciori și fete, în număr de vre-o 30, obligându-se la ducerea unei vieți mai curate, amăsurat statutelor. Toți acești tineri s'au provăzut cu Paraclise, și își creștea inima, când li vedea-i umiliți într'un colț al bisericii, rugându-se cu o pietate necunoscută până atunci. Jocul, la care țineau mult, s'a sistat cu totul. Ușile crișmelor stau închise, se pare, că pe acest teren s'a ajuns cel mai frumos rezultat, abia vezi rătăcind prin ele câte un om în etate la care patima alcoolului s'a prefăcut în a doua natură. O parte mare a comunei gemea sub povara datoriilor, de care s'a achitat în mod splendid. Ostașii, cari pe câmpul de luptă satisfac cu eroism jurământului patriei și Majestății Sale, când se vor reîntoarce, vor afla deplină mângaiere, văzând că cei ramași acasă nu au lăsat plugul să-l prindă rugina, și casa să fie licitată. Țin de datorință să amintesc fără de nume, și numărul oamenilor din aceasta comună, cari au alergat sub drapel. Până în 31 Maiu au fost duși cu totul 117 bărbați 13.8% din totalitatea locuitorilor, și anume: 1. Pe timpul mobilizării erau activi 6 toți juni. 2. La prima mobilizare s'au dus 55 anume 3 juni și 52 căsătoriți. 3. În 8 August au fost duși 8 juni. 4. În 22 August la căruțe de transport 5, 2 juni și 3 căsătoriți. 5. În Octobrie 2 juni. 6. În 15 Ianuar 1915 9 căsătoriți. 7. În 10 Februar 1915 la reparaturi 8 căsătoriți. 8. În 15 Februar 1915 la arme 8 căsătoriți. 9. În 1 April 1915 la arme 7 căsătoriți. 10. În 10 Maiu 1915 la lucru 2 juni. În 15 Maiu 1915 la arme 7 juni. De toți 117. Juni 30 iar căsătoriți 87.

Dintre aceștia au fost concediați 18, la pază au fost puși 5, la căruțele de tran-

sporturi mai sunt 4 iar la șanțuri etc. 2. Restul de 88 a fost în foc, cei mai mulți dela început și până azi. Numărul celor morți după declarațiile oficiale e 2. Răniți și bolnavi au fost 17. Prinși în Rusia 8, dispăruți 9. Dintre răniți 14 au fost duși a 2-a oră iar 3 a treia oră în foc, 3 sunt la spitale — greu bolnavi.

Acesta e pe scurt extrasul cronicele de jale! N'am amintit nici un nume, n'cumva să fie tradat și să apar ca unul ce s'ar lăuda numai pe sine prin aceste șire. În original sunt însă induși toți cu numele, cu numărul copiilor rămași, cari de toți sunt 92, iar evenimentele în ordine cronologică. Am scris însă aceste șire ca să fie cât de cât un îndemn pentru de a să compune în toate parohiile aceste date statistice a căror valoare din toate punctele de vedere cred, că nime nu o va contesta. *l.*

„Biserica risipită“.

Ca un ecou la primul sub acest titlu, apărut în foaia noastră, pimim dela părintele protop al Arpașului P. O. Valeriu Florian, următoarele rânduri, cărora le facem loc cu plăcere, atrăgând atenția cetitorilor noștri asupra lor:

„Vechea bisericuță a „Bunevestiri“ de lângă așanumitul „Seminariu alui Aron“ din Blaj, — fiind de dintele vremii prăbușită, — își așteaptă grabnica rezidire. A ne mai uita multă vreme la ruinata bisericuță și a nu ne gândi la rezidirea ei ar fi din parte-ne o impietate. Pentru noi „uniți“ acea bisericuță a fost și trebuie earăși se devină un mic „panteon“ unde se odihnesc osemintele celor mai mulți arhirei ai noștrii uniți, cari și-au jertfit întreaga lor viață și toate căutările pentru cultivarea și hrănirea multora din fi bisericii noastre. Cuvine-se ca noi se ținem cu evlavie la acel loc sfânt și scump și cu

urgință se ne dăm obolul nostru pentru grabnica rezidire a acelui sfânt locaș. Primiți deci, Vă rog, acestea 10 cor. (Zece cor.) ce le-am trimis On. redacțiunii ca o mică contribuție din parte-mi spre scopul susindicat și nu Vă pregetați a provoca prin foia „Unirea“ pre fi bisericii noastre la contribuție pentru rezidirea mărețului locaș Dumnezeesc susamintit; căci pre lângă obolul mizerilor, sum sigur că se vor găsi și mecenati, cari vor ajuta cu sume de bani mai mari ca să se rezidească cât mai în grabă micul, dar scumpul nostru panteon. — Să ajute Dumnezeu!“

Corespondență din Săcădate.

(Fine.)

Părintele Dragomir, fiul acestui comitat, cunoscător adânc al raporturilor noastre pe deantregul, s'a pus îndată pe lucru. În biserică, în adunările curatoratului, în cele bisericesti a predicat, a îndemnat, a animat mica sa turmă. Oamenii priviau la început cu mirare la cuvintele noue ale noului apostol. Cei mici de suflet clătinau neîncredători din cap, cei cu tradiții adânci au stat cu toată inima pe lângă preotul lor nou sosit. Vorba principală era să faci turn, biserică, fără să ai încă mijloace, căci parale de abia avea biserică, iar dela puținii credincioși nu se putea aștepta, mai mult decât ti răbda puterile.

Dar părintele Dragomir nu era omul, care să se dea înapoi în fața greutăților. Ca fost conducător de cor al seminariștilor și artist pasionat și-a pus talentul și priceperea specifică în serviciul marelui scop, ce urmărea. A înființat îndată corul plugarilor, a dat concerte în sat, în jur. Vestea corului din Săcădate eșise până la cele mai îndepărtate locuri. La concertul din Nocrich i-se da rara ocazie a fi apreciat de oameni de specialitate sași, cari rămaseră frapați de

preciziunea, cu care corul plugarilor din Săcădate a executat bogatul program de melodii românești.

Veniau parale mereu, puține și de multeori. La Crăciun, la ocazii, strângeau oamenii pentru biserică, pentru casă parohială, dar era totuși prea puțin în raport cu trebuințele. Părintele Dragomir întreprinse atunci o colecție de bucate. În vara anului 1913 fuse o recoaltă bogată și părintele nimeri bine momentul. Oamenii au dat cu largă inimă și spre lauda lor fie zis, fără nici o deosebire de confesiune. Gr-orientații s'au dovedit tot așa oameni de inimă ca și ai noștri, după cum în privința aceasta oamenii noștri în totdeauna s'au arătat de o largitudine înțelegătoare, când a fost vorba de lipsele unei confesiuni din cele două. Preotul nostru a mers din casă în casă și când terminase, fuse mulțumit cu rezultatul. Îndată lua hotărârea începerii lucrării. Turnul avea să fie ridicat după modelul celui din Uifalau. Planul făcut de inginerul arhidiecezan, dl Ion F. Negruțiu, fu acceptat și mulțumită Domnului azi lucrarea e pe de-a-ntregul terminată.

Ca o zidire monumentală se ridică turnul bisericii gr-cat. pe cel mai vechiu și ridicat loc de închinăciune al satului. Înalt, artistic construit, coperit cu aramă roșie, e o adevărată podoabă a satului. Cu alte două turnuri dela biserică gr-orientală și cea luterană, e un vecinic monument al evlaviei și jertfei aduse de oameni credinței părinților lor. În zile de duminică, de sărbătoare, la înmormântare și ocazii e o desăvârșită recreație a sufletului creștinesc, când șase clopote mari vestesc din cele două biserici românești evenimentul trist ori îmbucurător, care în viața omenească se perândă cu regularitatea zilelor senine și posomorite...

În Duminica trecută am fost apoi de față, când tot părintele Dragomir a vestit oamenilor, că a căzut de acord cu întreprin-

FOI TA.

Augustin Caliani:

Urmele domniei romane în Ardeal.

(Fine.)

Dacia sub urmașii lui Traian. Năvălirile barbare. Retragerea legiunilor din Dacia.

Cultura romană, plantată în Dacia sub împăratul Traian a prins rădăcini și s'a dezvoltat în liniște până pe vremea împăratului Marcus Aurelius (161—180 d. Hr.).

Sub acest împărat încep a amenința întreg imperiul diferitele semănții barbare, ca roxolanii, marcomanii, vandalii, iazigii, etc.

Dela Rin până la gurile Dunării oastea romană a format un front puternic, în contra barbarilor. Aripa stângă — dela Rin — și mijlocul oștirii din Pannonia, înving pe dumșan. Aripa dreaptă însă, care avea menirea ca sub conducerea consului M. Claudius Fronto, să apere Dacia și ținuturile dunărene, a trebuit să se retragă în fața puterii dușmane, ajutată și de Dacii liberi, cari după învingerile lui Traian, se stabiliră în ținuturile maramurășene. Astfel apoi puvoitul barbar în primăvara anului 167 d. Hr.

a inundat partea nordică a Daciei, nimicind vlăstarele încă plâpânde ale culturii romane.

De frica acestei invaziuni și-au ascuns muntenii documentele cele mai prețioase (tabulae ceratae) în izfundăturile băilor dela Roșia. Alții au fugit din calea barbarilor, lăsându-le pradă orașele și satele, pe cari apoi barbarii — înaintând pe valea Murașului în jos — le-au nimicit cu desăvârșire.

Luptele cu barbarii au ținut în Dacia aproape 10 ani. La anul 178 și 179 guvernatorul Pertinax nimicește și alungă din Dacia și ultimele resturi de oarde barbare.

Acum, după furtuna de 10 ani, a urmat în Dacia o pace îndelungată.

Cultura romană începe a înflori din nou. Culmea și o atinge sub bunul împărat Septimius Severus (173—211), care a făcut mult pentru progresul intern al Daciei, cât și pentru apărarea ei față de dușmani.

În veacul al treilea d. Hr. mișcarea barbarilor a devenit din nou amenințătoare.

Carpii, strămtorați de Goți, au năvălit în Dacia pe vremea împăratului Philippus I (244—248 d. Hr.). De frica lor mulți s'au refugiat din Dacia în ținuturile de peste Dunăre. Împăratului Philippus însă, care a condus în persoană o oștire întru ajutorul legiunilor din Dacia, i-a sucaes să-i zdrobească într'o luptă sângeroasă și să-i scoată cu totul afară din Dacia.

Pacea însă n'a durat mult.

Barbarii au năvălit iarăși în Dacia și au nimicit tot ce le-a stat în cale. Împăratul Traianus Decius, (248—251 d. Hr.) ieșindu-le în cale, i-a învins și i-a aruncat peste graniță. Văzând apoi, că Dacia întruna e amenințată de barbari, a întărit bine granițele și a așezat în ei castre puternice. Apoi a restabilit ordinea internă, zgduidă în urma atător năvăliri, și în mare parte a readus și pe cei refugiați.

Cu drept cuvânt îl numește deci inscripția următoare pe Traianus Decius de „Restitutor Daciae“.

IMP CAES C
MESS QVINTO
TRAIANO
DECIO P F AVG
P M TRIB POT
II COS II P P
RESTITVTO
RI DACIARVM
COL NOVA APV S

A se ceti: *Imperatori Caesari Caio Messio Quinto Traiano Decio, pio felici Augusto, pontifici maximo, tribunicia potestate II., consuli II., patri patriae, restitutori Daciae colonia nova Apulum solvit.*

Domnia lui Decius a fost scurtă. După moartea lui tot mai puțină era speranța, că Dacia va putea răsbi cu forța dușmană. Împărații, ce i-au urmat lui Decius, abia au mai putut apăra chiar și numai linia Dunării de atacurile Goților.

Nr. 5200—1915.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până în 15/2 Septembrie 1915 inclusive pentru următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Constantin Alutan“.

Doze (2) stipendii de câte 120 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Baci Pompeiu gimn. cl. VII. Năsăud, și Valeriu Iuga, gimn. cl. III. Zelau. — destinate pentru tineri români gr.-cat. studenți la gimnaziile, școli reale, comerciale, universitate, politehnică, agronomie, preparandie etc.

Consăngenii fundatorului au preferință.

II. Din fundațiunea „Lazar Baldi“.

Doze (2) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul școl. 1914/15 de Simeon Hățiegan gimn. cl. VIII. Blaj, și Alexandru Rusu gimn. cl. VIII. Blaj, — destinate, pentru studenți gimnaziști români gr.-cat. din comitatul Clujului. — Consăngenii fundatorului au preferință și dacă sunt din alte comitate.

III. Din fundațiunea „Alexă Bidian“.

Din venitele acestei fundațiuni se vor împărți stipendii adecvate tuturor nepoților din frați ai fundatorului și în locul al doilea băieților și fetițelor înrudiți cu fundatorul prin sânge până la al patrulea (IV) grad, născuți din căsătorie creștinească, fără conșiderare la natura studiilor ce le urmează, — nu vor fi eschiși dela stipendii nici aceia, cari învață măiestrii.

Pot însă concura în senzul §. 21 din literile fundamentale și alți studenți ori industriași români gr.-cat., în linia primă din comitatul Clujului, actualul cerc administrativ al Mociului, constituit din comunele: Bărei, Băgaciu, Giulatelec, Maroaza, Sava, Măbuz, Petea, Leghiu, Palatca, Mociu, Chiseu, Ghiriș, Tothaza, Bothaza, Berchieșiu, Frata, Sopor, Juriu, Aruncuța, Suatul de jos, Suatul de sus, Calian, Jucul inferior, Jucul superior, Jucul nobil, Vișa și Gadalin, dacă dovedesc purtare morală neexceptabilă și progres cel puțin îndestulitor. Sunt preferiți cei originari din comuna Sava.

IV. Din fundațiunea „Timoteiu Cipariu“.

1. Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Mateiu Cipariu, cl. VIII. Blaj.

2. Doze (2) stipendii de câte 100 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Alexandru Socol VII. cl. gimn. și Aurel Liulea VIII. cl. gimn. Blaj.

V. Din fundațiunea „Petru cav. Ioanette“.

Doze (2) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Ioanette Iosif gimn. cl. IV. Brad și Ioan Ioanette gimn. cl. VIII. Turda — destinate pentru tineri români, cari vor frecventa clasele gimnaziale ori reale din patrie, începând din prima clasă gimnazială ori reală.

Stipendiile din această fundațiune le pot obține tineri, cari din ambii părinți sunt români, de religiunea gr.-cat. ori gr.-or. din munții apuseni ai Ardealului, din comunele: Cămpeni, Bistra, Certege, Săcătura, Albac, Scărișoara, Neagra, Vidra-de-sus, Vidra-de-jos, Ponorel și Sohodol, — și cari vor dovedi totodată, că sunt născuți din părinți adevărați români.

Descendenții în linie directă din familia Ioanette, constatându-se de capabili și diligenți, vor primi stipendiul cu începutul clasei a IV-a normale sau elementare și au preferință față de alții.

VI. Din fundațiunea „Andrieu P. Liviu“.

Un (1) stipendiu de 100 cor. rămas neconferit în anul scol. 1914/15 din lipsă de concurenți.

Acest stipendiu e destinat pentru studenți români gr.-cat. dela orice școală sau pentru meseriași, — consăngenii de ai fundatorului. Îl pot dobândi și fete.

VII. Din fundațiunea „Ioan F. Negruțiu“.

1. Un (1) stipendiu de 160 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Negruțiu F. Alexandru practicant mașinist Sibiu.

2. Un (1) stipendiu de 120 cor. folosit de Augustin Fărcaș gimn. cl. I. în Gherla.

Aceste stipendii sunt destinate pentru studenți români gr.-cat. dela orice școală. Consăngenii fundatorului au preferință și se pot conferi și fetelor, cari se pregătesc de învățătoare sau pe altă carieră, care le-ar asigura un mod de viață mai independent.

VIII. Din fundațiunea „Iacob Pál“.

1. Un (1) stipendiu de 50 cor. pentru gimnaziști în cl. superioare.

2. Un (1) stipendiu de 30 cor. pentru gimnaziști în cl. inferioare.

La stipendiile din această fundațiune sunt îndreptățiți a concurge numai tineri născuți din ramul gr.-cat. Pál din Szék (comit. Szolnok-Doboka) și din ramul Bosiak sau Borton din Zalasd (comit. Hunedoarei), cari au o calificățiune distinsă, învață la gimnaziul rom.-cat. din Cluj și sunt săraci.

IX. Din fundațiunea Constantin Papfalvi“.

Un (1) stipendiu de 240 cor. folosit de Iuliu Dancu, gimn. cl. VIII. Blaj, — destinat pentru studenți dela orice școală. Preferință au consăngenii fundatorului, în locul prim cei născuți în Popfalău.

X. Din fundațiunea „Vasile Rațiu“.

1. Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Maria Vlăsa cl. IV. civ. Blaj, — destinat pentru studenți români gr.-cat. în clasele superioare ale gimnaziului arhiepiscopesc din Blaj sau pentru fetițe din clasele civile ale școlii de fetițe din Blaj. Consăngenii fundatorului au preferință.

XI. Din fundațiunea „Alexandru St. Șuluțiu“.

1. Patru (4) stipendii de câte 800 cor. folosite de Liviu Câmpian și Alexandru

Pop rigorozați mediciniști, de Octavian Deac medicinist an. V. toți trei la universitatea din Budapesta, și Radu S. Albini jurist an. I. la universitatea din Bacurești — destinate pentru tineri cari studiază drepturile sau medicina la universitatea din Budapesta sau la vre-o universitate din străinătate.

2. Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Vasile Desmirean filosof an. III. la universitatea din Budapesta — destinat pentru tineri, cari studiază la vreun institut afară de patrie: tehnică, metalurgică, pedagogie ori științele reale.

3. Cinci (5) stipendii de câte 400 cor., cari au rămas vacante după: Dr. Demetriu Ghișoiu, Aurel Muthu, Iuliu Morariu, Septimiu Aron, Aurel Szabó studenți în drepturi la universitatea din Cluj, — destinate pentru tineri, cari studiază științele iuridice la universitatea din Cluj.

4. Șapte (7) stipendii de câte 200 cor., pe cari le-au folosit în anul scol. 1914/15 Iosif Hămbășian, Virgil Laslo, Ioan Lupean, Victor Lațiu, Zaharie Seiceanu, gimn. cl. VIII., Emil Radu gimn. cl. VII. Blaj și Ioan Pintea gimn. cl. VIII. Turda, — destinate pentru studenți gimnaziști în clasele superioare.

5. Patru (4) stipendii de câte 120 cor., pe cari le-au avut în anul scol. 1914/15 Eugen Călugăr gimn. cl. VII., Remus Hija gimn. cl. VI., Florian Pop gimn. cl. V. în Blaj și Gligor Trif gimn. cl. VI. în Turda — destinate pentru gimnaziști în clasele inferioare.

Studenții înscriși ca ordinari la școlile de mai sus, cari doresc a obține unul din stipendiile aici înșirate, au să dovedească:

a) că sunt români gr.-cat. miseri născuți în Transilvania;

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calculul de eminență!

c) Dintre concurenți vor fi preferiți aceia, cari vor dovedi, că sunt consăngenii cu fundatorul.

XII. Din fundațiunea „Vancea — Cassa arhidiecezană“.

1. Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Alexandru Pop medic. an. II. la univ. din Budapesta.

2. Trei (3) stipendii de câte 120 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Camil Mera elev curs IV. prep., Teodor Medgyes curs I. prep. în Blaj și Ioan Bozintan elev curs I. prep. în Gradea mare.

La dobândirea stipendiilor din această fundațiune au preferință rudeniile fundatorului, chiar și dacă ar fi născuți afară de Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș; dela străini însă se cere să fie fii ai acestei arhidieceze.

XIII. Din fundațiunea „Efraim Klein“.

1. Un (1) stipendiu de 360 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Emil Eugen Măcelariu gimn. cl. IV. Blaj.

2. Un (1) stipendiu de 240 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Ioan Popa gimn. cl. VIII. Blaj.

Ambele stipendii sunt destinate pentru studenți la gimnaziul din Blaj. Preferință au studenții din familiile Klein și Munthiul.

XIV. Din fundațiunea „Dr. Simeon Ramontzai“.

1. Doue (2) stipendii de câte 630 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Iuliu Ionașiu student la facultatea de belle arte în Budapesta și Ioan Metea elev la institutul de tehnică din Viena, — destinate pentru studenți la universitate, la politehnică, la academia de pictură din Budapesta și Viena, precum și la academia montană din Selmeceș și la academia comercială din Viena.

2. Doue (2) stipendii de câte 168 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Ion Prună Receanu med. an. IV. Cluj și Dr. Emil Rebrean jurist Cluj.

Stipendiile de sub p. 2. sunt destinate pentru studenți iuriști la universitatea din Cluj.

3. Doue (2) stipendii de câte 126 cor., pe cari în anul scol. 1914/15 le-au avut Aurel Popp gimn. cl. VIII. Budapesta și Romul Oancea gimn. cl. VIII. Blaj — destinate pentru gimnaziști și studenți la școala comercială.

La stipendiul din această fundațiune sunt preferiți cei nobili de origine.

XV. Din fundațiunea „Gavrilă Vaida“.

Un (1) stipendiu de 140 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Clemente Hossu gimnazist cl. III. Oradea-mare, — destinat pentru studenți dela orice școală, reală, comercială, academie, universitate sau politehnică.

Preferință au descendenții din familiile: Vaida de Soósmező și Fuleovici.

XVI. Din fundațiunea „Ioan Chirilă“.

Interesele disponibile ale fundațiunii acesteia pe anul 1915, în suma de 550 cor. în sensul literilor fundaționale se vor împărți în părți egale între consăngenii fundatorului, cari studiază la vreo școală.

Consăngenitatea se consideră până la gradul al VIII-lea.

XVII. Din fundațiunea „Alexandru Filip“.

Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Silviu Laslo absolvent al școlii militare din Oradea-mare, destinat pentru studenți la gimnaziu, școală reală ori industrială din patrie, ori la vreo școală militară de cadeți din monarhie. Concurenții vor avea să dovedească cu document legal, cumcă sunt născuți în Transilvania și părțile adnexe și cu atestat dela autoritățile bisericești, că se trag din părinți recunoscuți de români adevărați. Consăngenii fundatorului au preferință.

XVIII. Din fundațiunea „Partenie Moldovan“.

Doue (2) stipendii de câte 100 cor. folosite de elevul an. III. de preparandie din Blaj Alimpu Simu și de Ioan Turcu elev cl. IV. elem. tot în Blaj, — destinate pentru tineri români gr.-cat. dela orice școală, consăngeni cu fundatorul.

XIX. Din fund. „Ioan V. Rusu“.

Un (1) stipendiu de 160 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Ioan Fodor gimn. cl. VII. în Blaj, — destinat pentru tineri

români gr.-cat., cari frecventează vreun gimnaziu, școală reală ori comercială ori vreo școală agronomică.

Dintre concurenți vor fi preferiți consăngenii fundatorului.

XX. Din fundațiunea „Ioan Bob“.

Un (1) stipendiu de 120 cor., folosit în anul scol. 1914/15 de Octavian Pop gimn. cl. VIII în Blaj

XXI. Din fundațiunea „Iosif Tarța“.

Un (1) stipendiu de 140 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Augustin Pinteș elev al curs. III. prep. în Gherla.

Consăngenii fundatorului, nepoții respective descendenții fraților și surorilor carnali ai dânsului, au preferință. Dacă nu se vor afla între concurenți, neamuri de ai fundatorului, vor fi luați în seamă și alți tineri.

XXII. Din fundațiunea „Ferdinand Hirsch“.

Un (1) stipendiu de 800 cor. folosit în a. scol. 1914/15 de Dr. Ioan Rusu medic.

La stipendiul acesta pot concura tineri români, cari studiază la gimnaziu, școală reală sau școală agronomică și sunt născuți în comunele următoare: Turda, Coșand, Tur, Reditu, Comițig, Banabic, Aiton, Sânmărtinul-deșert, Ceanul-deșert, Ceanul-mare, Agârbiciu, Mischiu, Sându, Petridul-de-sus, Petridul-de-mijloc, Petridul-de-jos, Berchiș, Măgura, Schiopi (Pusztageșes), P.-Sâncraiu, Surduc, Bicalat, Iara-inferioară, Agriș (Ruhaegres), Băișoara, Muntele Băișoarei, Ocoliușul-mic, Ocoliușul-mare, Runc, Cacova, Săcel, Lita maghiară, Lita română, Filea-de-jos, Filea-de-sus, Ciurila, Seliște, Micuș, Hășmaș, Muierău (Magyaroság), Șutu, Silvașul maghiar, Indol, ca unele cari odinioară au format cesaroregeasca pretură a Turdei sub prezidența fericitului fundator.

Concurenții în toate fundațiunile înșirate până aci în 22 pozițiuni, au să alăture la suplicile lor scrise și subscrise cu mâna proprie în l. română: testimoniu scolastic în copie autentică, carte de botez, iar nu carte de nașitate sub risicul de a nu căpăta stipendiu, atestat de paupertate, atestat medical și pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul, au să alăture atestat dela respectivul oficiu parohial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă. Sunt datori mai departe să numească expres institutul, la care vor studia în anul scol. 1915/16, și să determine apriat suma și soiul stipendiului, pentru care suplică. Suplicile, cari nu vor coresponde cerințelor aci înșirate, nu vor fi luate în considerare.

XXIII. Din fundațiunea „David Br. Ursu de Margina“.

Doue (2) stipendii de câte 200 cor., remase vacante în anul scol. 1914/15 în lipsă de concurenți.

Concurenții la aceste stipendii au să dovedească cu carte de botez, că sunt români gr.-cat., născuți în vre-una din comunele arondate în comitatele: Făgăraș, Sibiiu, Hunedoara, — cu atestat de frecventare, că sunt școlari în clasa I. a gimnaziului gr.-cat. din Blaj, iar fetele, că fre-

cventează la școala de fete din Blaj, că au purtare morală bună și progres bun în studii, și că sunt sau pot fi susceptuți în Seminarul junimii române gr.-cat. studioase în Blaj, iar fetele în Internatul de fete din Blaj.

XXIV. Din fundațiunea de alumnate a Internatului Vancean de fete din Blaj.

Patru (4) alumnate de câte 100 cor., cari în anul scol. 1914/15 au fost folosite de Emilia Nilca cl. IV., Lucreția Moldovan cl. IV., Petronela Bucur cl. IV. și Matilda Silvia Măcelariu cl. II. a școlii civile de fete din Blaj.

Suplicantele pentru aceste alumnate au să intrunească și să dovedească următoarele condițiuni:

a) că sunt române gr.-cat., misere, născute în arhidieceză;

b) că pe lângă purtarea morală bună au din studii calculi buni;

c) că sunt inmatriculate ca eleve ordinare în școala gr.-cat de fete din Blaj și sunt primite în Internatul Vancean de fete;

d) preferință vor avea fetele de preoți din arhidieceză.

XXV. Din fundațiunea „George Vișa“.

1. Un (1) stipendiu de 400 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Marin Fodor gimn. cl. VI. în Blaj, — destinat pentru copiii, cari cercetează despărțămintele superioare ale școlilor medii sau astfel de școli, cari stau pe acelaș nivel cu școlile medii.

2. Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit în an. scol. 1914/15 de Iosif Lobonț tehn. an. IV. la politehnicul din Budapesta, destinat pentru tinerii, cari urmează studii superioare academice.

3. Un (1) stipendiu de 1200 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Liviu Ivașco student al academei comerciale superioare din Viena. Acest stipendiu se va da celui tiner, care va dovedi o purtare morală ineseptionabilă, își va fi terminat studiile cu succes și ar dori să-și perfecționeze studiile în străinătate. Intrucât între rudeniile lui George Vișa nu s'ar afla un astfel de concurent sau acela n'ar fi demn pentru acest stipendiu, acesta se va da unui tiner român gr.-cat. ori gr.-or. Acest stipendiu numai astfel de tineri gr.-cat. sau gr.-or. îl vor putea câștiga — bine înțeles preferite fiind între cei egali, rudeniile fundatorului — cari terminându-și studiile au dovedit față de acele studii un interes deosebit și cari prin succesul eminent ce l-au avut în instituturile de învățământ din patrie sau pe tărâmul studiilor de specialitate, se dovedesc într'adevăr vrednici de acest stipendiu.

Acest stipendiu unul și acelaș tiner nu-l poate avea mai mult decât doi ani de zile și e dator, ca la sfârșitul fieștecărui an să-și justifice progresul făcut în studii, în chipul cum va dispune Capitlul din caz în caz.

Stipendiile de sub 1. 2. se vor conferi acelor tineri sau fete aparținătoare la familia lui George Vișa, cari vor dovedi purtare morală și progres în studii.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 17/4 August 1915.

Victor Mihályi, m. p.

Arhiep. și Mitr. de Alba-Iulia și Făgăraș.

zătorul și asupra reparării bisericii, a cărei plafon e prea greu pentru ziduri. Se va construi din nou cu plafon de rapiț și boltitură, încât în curând va fi biserica noastră una din cele mai frumoase din acest ținut.

Și până ce activitatea preotului nostru s'a concentrat cu așa bogate roade asupra lăcașului dumnezeesc, nu s'a uitat nici de ridicarea morală și materială a poporului. În duminici și sărbători se predică regulat în biserică, preotul e cu o grijă scrupuloasă față de toate nevoile credincioșilor și le stă bucuros cu sfatul și ajutorul la dispoziție.

Pe alocurea preotul nu mai știe ce să se facă din lipsa de cantori, cari parte au plecat la războiu, alții se află în America, părintele Dragomir și-a crescut o pleiadă de cantori, cari de abia își dau rând la strană. Dela copiii scăpați acum de școală și până la feciori junișeni are cântăreți, cari învârt cărțile sfinte cu o pricepere, ce te uimește. Cu alți intelectuali și oameni de inimă a înființat apoi „Casa de păstrare“ din Săcădate, care e un sprijin puternic al oamenilor și un razim economic însemnat pentru întreaga comună. A contribuit mult și la înflorirea economică din alte ținuturi și e membru în comitetul societății „Piatra“ din Sibiu.

Iată ce poate face un om într'un timp scurt, când își cunoaște chemarea și nu e aplicat a se da înapoi dinaintea nici unei greutăți. Alții cu mai puțină energie de mult căutau a se refugia din fața unei situații desperate, în care venise părintele Dragomir, el însă creșcu în fața greutăților și se îndârji la văzul imposibilității. Excelența Sa a binevoit a aprecia marile merite ale părintelui Dragomir și nu de mult l-a numit paroh, ceea ce ne-a umplut pe toți de mare bucurie, văzând oamenii și munca lor considerați cum se cuvine. — Deie Dumnezeu tot astfel de preoți și biserica noastră va înflori. _____ Corespondent.

Trupele romane sub presiunea Goților s'au retras cu încetul din Dacia, concentrându-se în partea sud-vestică a provinciei.

Impăratul Aurelianus (270—285) s'a ciocnit cu Goții i-a și învins, chiar pe pământul Daciei, dar a abzis de bună voie de Dacia în favorul Goților, pe cari i-a făcut federați ai imperiului, obligându-i să păzească limita dunăreană de atacul altor sămânții barbare.

În înțelesul acestei federațiuni împăratul Aurelianus a dat ordin în anul 271 d. Hr. ca legiunile să părăsească Dacia. Legiunile trec Dunărea. Cu ele merge și pătura aceea care nu era legată de glia, pătura slujbașilor. Aceștia se așează în valea Timocului (Sârbia) formând acolo o Dacie nouă, Dacia Aureliană.

În Dacia Traiană au rămas aceia, a căror străbuni se odihneau deja sub țarina acestui pământ; aceia, cari se înfrățiseră deja cu pământul în care s'au născut și din care s'au hrănit; aceia, pentru cari noțiunea moșioară era una cu noțiunea patriei.

Cu ieșirea legiunilor se termină firul istoriei romane în Dacia.

* * *
Elementul roman, lipsit de singura garanță a puterii politice, de armată, își pierde rolul conducător.

Dacia o năpădesc în scurtă vreme roiuri-roiuri de popoare barbare. Pe coloniștii lui Traian însă nu-i pot stărpi. Ei nu se lasă despărțiți de glia, în care își slobozără adânc rădăcinile, — singur numai capul și-l plecară din când în când la stnul codrului, când furtunile le primejdiau chiar și viața.

Războiul european.

Budapesta, 25 August. (Oficial).

Frontul rusec. Trupele arhiducelui Ferdinand și ale generalului de infanterie Kövess împreună cu aliații în lupte continue silesc pe ruși să se retragă spre Lesna. Spre sud-vest de Brest—Litowsk am înfrânt rezistența rușilor. Trupele generalului Arz și cele germane au respins pe inamic până la fortărețe. Spre nord-est de Wlodava trupele germane încetinu resping pe ruși din ținuturile mocirloase și păduroase. Cavaleria generalului Puchallo înaintează în direcția drumului ce conduce dela Köveel spre Kobrin. Dela Wladimir Wolinskiy până la frontiera Basarabiei e liniște.

Frontul italian. Eri de pe platoul dela Doberdo artileria noastră a silit pe inamic să se retragă dela Monte dei-Sei Busi. Spre vest dela San Martin frontul de luptă a stat sub focul artileriei grele. Aici italienii din nou au atacat, dar atacul lor ca și alaltăeri s'a prăbușit. La capul de pod dela Görz și Tolmein, precum și în regiunea Krn relativ a fost liniște, din contră la Flitsch și înainte de Raibl inimicul bombardează cu multă violență. La frontiera Tirolului se dau mai multe lupte. Aseară târziu inimicul a pornit atac asupra plațoului Lavarone, pe care în orele de dimineață l'am respins. Pe ambele laturi ale drumului Tonale de azi dimineață atacă mai multe divizii, luptele continuă. Luptele de artilerie decurg aproape pe întreg frontul dela Tirol.

† Josef Barth.

Botanica ardeleană a îndurat acum de curând o pierdere mare, care ne interesează de aproape și pe noi românii transilvăneni și în primul rând pe noi blăjenii.

A murit la 29 Iulie a. c. nestorul floriștilor ardeleni, preotul evanghelic Josef Barth, în vrâsta patriarhală de 82 ani.

Repausatul a fost un om deștept și muncitor, care prin aplicările sale înăscute și prin diligență extraordinară, fără de studii universitare, a devenit cel mai bun cunoscător și cercetător al florei transilvane.

Născut la 19 Octombrie 1833 în Dupușdorf, din părinți țărani, a cercetat școlile populare din Bazna, Proștea mică și Ațel, unde a funcționat și ca un fel de ajutor de învățător. A ajuns apoi în preparandia din Mediaș, unde s'a susținut singur, luptând cu multe mizerii. După absolvirea acestei școli a fost numit de învățător în Moșna și Mediaș, mai pe urmă în 1861 a fost ales de preot în Proștea mică, iar peste trei ani în Hususău unde a păstorit viața lui întreagă până înainte cu 10 ani, când a trecut la penziune, mutându-se la Sibiu, unde a și murit.

La Hususău n'a dus o viață fără griji materiale, cum suntem obișnuiți să-i știm pe preoții sașilor. 200 floreni i-a fost plata până în timpul din urmă, când a primit congruă de moralist. Binecuvântat de Dumnezeu cu o familie foarte numeroasă 14 copii, a trebuit să poarte un greu jug viața lui întreagă. A început să facă negoț cu vin, care i-a asigurat pâinea de toate zilele.

Un om de rând ar fi succombat sub povara atâtor griji și nevoi. Din contră J. Barth, între astfel de împrejurări, a știut să-și câștige ca autodidact celea mai frumoase cunoștințe despre copiii Florei noastre, a știut să se dedice studiului anevoios al botanicii, câștigându-și un renume mondial și merite neperitoare pentru cunoașterea florei ardeleni.

Din Hususău a plecat la excursii de explorare în toate direcțiile. Mai întâiu a cercetat temeinic valea Târnavei mari, împrejurimile Blajului, umblând adeseori în frumoasa și în privință botanică interesantă pădure numită „Nișca“. La Cenade a descoperit o plantă rară, Pobjgala sibirica, una dintre dovezile de înrudire a florei din bazenul ardelen cu flora câmpiilor rusești-siberiane. A umblat pe Piatra Ceții, publicând și rezultatul acestei excursii, ca și a altora, în Sibiu. Bogat material a adus J. Barth din munții Harghitei, din Țara Hațegului, din Cheia Turzii și munții Rodnei, țara clasică a marelui botanist român Florian Porcius, care i-a fost prieten și tovarăș de muncă. A umblat în tovarășia botaniștilor Wolff, Csató, Römer și Pax prin munții Făgărașului și a Sibiului, în Țara Băraei și prin munții Ciucului. Colecțiile lui cu timpul au crescut enorm. Prin schimbul de plante cu institute botanice și cu botaniști din Germania și Franța a reușit să adune un herbariu care cuprindea o parte însemnată a florei europene.

Plantele trimise de Barth erau frumos preparate, în exemplare frumoase și bine alese, ceea ce li câștigase un bun nume între colecători. Pe calea schimbului a reușit să facă cunoscută flora noastră peste țări și mări. Adevărat că în hiperzelul său trecea uneori chiar în exces, extirpând aproape de tot unele specii mai rare. Toate i-se iartă însă, știind că a fost condus de o dragoste nemărginită pentru natură.

Publicațiile sale și colecția bogată l-au făcut prietenul botaniștilor contemporani mai de seamă. A întreținut corespondență științifică cu Schur, Borbás, Simonkai, Janka, Ascherson și alții, a căror publicații i-au îmbogățit și biblioteca, pe care din mijloace proprii n'o prea augmenta.

Fiind om sărac, a trebuit să-și vândă o parte a colecției când și-a măritat o fată. Așa a ajuns la institutul botanic din București o colecție frumoasă a d-lui Barth. Mai târziu a vândut o altă colecție Muzeului din Budapesta. În cinste a dăruit numeroase plante Muzeului nostru din Blaj (după o însemnare aflată între scrisorile sale) și institutelor săsești.

Herbariul care i-a mai rămas, vreo 5 mii de plante, i-a fost mângâierea bătrânețelor petrecute în liniște la Sibiu. Acelea le arată botaniștilor cari îl cercetau, desvâlindu-și prin graiu și conversație plăcută comoara cunoștințelor sale vaste. Și anii din urmă i-a petrecut în muncă folositoare. A lăsat un manuscris mărișor, cuprinzând multe date noi privitoare la flora Ardealului.

Omul muncitor care a fost J. Barth a trecut dintre cei vii. Numele lui a rămas eternizat prin numiri de plante ca *Thalictrum Barthii*, *Stellaria Barthiana* și altele, iar în analele florei ardeleni va rămânea de-a pururea munca lui stăruitoare și rezultatele prețioase pe care le-a obținut.

Dr. Al. Borza.

Diverse.

Din cauza sfintei sărbători (Ad. Născătoare), nrul proximal al ziarului nostru va apărea Marți în 31 Aug. la orele îndatinat.

Știri personale. P. S. episcopul Orăzii Dr. Demetriu Radu, la reîntorcerea Sa dela Viena, în 21 c. s'a dus să cerceteze la Balatonfüred pe P. S. episcopul Gherlei Dr. Vasile Hossu. Întâlnirea lor a fost foarte mișcătoare. Starea ilustrului bolnav este în ameliorare. Episcopul Orăzii a treia zi s'a reîntors spre casă.

Excelența Sa mitropolitul de Caloceia Dr. Leopold A. Váradi tot în 20 c. a cercetat pe ilustrul bolnav Dr. Vasile Hossu, de care îl leagă o veche prietenie.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Stimatul Miculea Plăcintă, curator și cantor cu soția Elena, a procurat spre folosul în cele „Duhovnicești“ 1 Euhologiu cu litere în preț de 11 cor. 50 fil. Apoi spre împodobirea bisericeii de model din Neagraia, ce lipsia mai neapărat: 1 cruce de argint cu raze aurite, în preț de 60 cor. și o candelă de bronz cu 3 brațe, în preț de 106 cor.

Pentru aceasta binefacere aducând cuvenită mulțumită și pe calea aceasta, mă rog ca bunul Dumnezeu să primească darul adus spre Mărirea sa, spre împodobirea bisericeii și spre mângăirea donatorilor și să deie și altor creștini buni puțința și voința de a face astfel de jertfe.

În numele curator. și poporului semnez:
Petrângeni O. K. la 14 August 1915.

Teodor Dușa
preot, capelan adm.

De pe câmpul de luptă. Primim dela un prieten următoarea carte postală de pe câmpul de luptă:

„Cu bucurie și mândrie după un an de luptă vin a te saluta de pe pământul cucerit cu mari greutăți de noi ardelenii. În 1 August 1915 a fost o zi mare și grea, dar Dumnezeu ne-a ajutat, căci dușmanul l'am fugărit și am făcut mulți prizonieri, puști, tunuri, mitralize și multă muniție. Acuma stăm pe cetățile Ivangorodului, bombardate de dușman, căci în urma lui tot bombardează. Suntem bine și sănătoși.“

Serisoarea după cum se vede e datată înainte de ce trupele noastre au ocupat fortăreața Ivangorodului.

Ce enarează un ostaș român care se reîntoarce din prinsoare rusească. Ziarul „Ax Est“ publică dela colaboratorul său următoarele: Un voluntar român mi-a enarat despre vitejia nemai pomenită cu care s'au luptat la Lemberg regimentul românesc 41. În fața noastră erau postate mari trupe rusești, de două ori au dat asalt asupra alor 7 regimente rusești. El, voluntarul încă a fost în aceste lupte, lovit de o schiză de șrapnel: ajuns în prinsoare. Rușii prin 11 Maiu epuneau ostașilor prizonieri, că italienii au făcut prizonieri enorm de mulți ostași austro-ungari, aceste rușii le spunea înainte de a fi isbucnit războiul cu Italia.

Ordinațiunea ministrului român. Ziarului „Berliner Tageblatt“ i-se anunță din București: Guvernul român a esmis un ordin prin care se interzice fără permisiune specială dela ministrul de războiu vinderea

automobilelor sau călătoria peste frontieră. Ordinațiunea venită în mod surprizător a dat naștere la diferite svonuri. În ultimul consiliu ministerial — se crede — că s'a discutat o propunere specială a guvernului rus, care, în 10 crt. a fost înmănuată ministrului prezident de un parlamentar. Toate semnele arată, că consiliul ministerial n'a acceptat propunerile Rusiei. Experții militari din România atribue o deosebită însemnătate succesului obținut în Rusia de trupele germane.

A 21-a declarare de războiu. Dela isbucnirea războiului mondial declararea de războiu a Italiei făcută Turciei este a 21-a, în ordin cronologic. Austro-Ungaria e în războiu până acum cu opt state și anume: cu Anglia, Franța, Rusia, Sârbia, Italia, Montenegro, Belgia și Iaponia. Germania încă e în războiu cu aceste state, cu excepțiunea Italiei. Aceste laolaltă sunt 15 declarații de războiu. La aceste se mai adaug declarațiile de războiu, pe cari le-a primit sau le-a dat Turcia. În grupul acesta figurează statele următoare: Anglia, Franța, Rusia, Belgia, Sârbia și Italia. Astfel înregistrăm până acum în total 21 declarații de războiu.

Meseriașii și războiul. (Rugămintele către Reuniunile noastre de meseriași și către intelectualii noștri.) Năpraznicul războiu își cere jertfele sale de sânge și de avut dela toți fii patriei deopotrivă, aparțină ei ori cărei clase sociale.

Clasa meseriașilor noștri își împlinește și ea cu cea mai mare scumpătate datorința față de tron și de patrie, dând un însemnat contingent de bravi ostași, din cari o samă luptă cu arma, o altă samă ca harnici meșteri la confecționarea lucrurilor trebuincioase pentru războiu, iar alții ca simpli muncitori la diferite alte lucrări în legătură cu războiul.

Din acestea cauze reduse în activitatea lor de până aci Reuniunile noastre de meseriași și cu ele și puținii conducători ale lor, rămași acasă, lor le revine datorința de a să îngriji de adunarea la un loc a datelor prețioase, despre jertfele de tot soiul pe cari meseriașii noștri le aduc cu atâta abnegațiune pe altarul patriei.

Drept aceea ne adresăm pe această cale către toți conducătorii Reuniunilor de meseriași, cum și, către toți cărturarii noștri dela orașe și dela sate, către preoții, învățătorii și ceilalți intelectuali, cu respectuoasa rugăminte să binevoiască a compune o *consemnare cât mai exactă despre toți meseriașii noștri fie măiestri, fie sodali (calfe) sau învățăcei (ucenici), chemați la armată*, în care să se inducă a) localitatea, b) numele, c) meseria cu indicarea calității de măestru, sodal sau învățace, d) data intrării în armată, e) trupa la care e înrolat, f) dacă să găsește pe câmpul de luptă sau e aplicat în vreun atelier sau la alte lucrări, g) rangul și distincțiile militare, h) dacă e rănit, i) dacă a murit, data decedării și locul unde a murit.

Acestea date, însoțite și de alte eventuale notițe din viața meseriașului înrolat, să se trimită la adresa subscrișului prezident spre a servi drept material vrednic la alcătuirea și tipărirea unei dări de samă de interes și familiar și obșteșc.

Sibiu, 7 August 1915.

Pentru comitetul central al Reuniunilor române de meseriași.

Vic. Tordășianu
prezident.

Ștefan Duca
notar.

În atențiunea On. Domni preoți și învățătorilor! Prin aceasta îmi iau voie a aduce la cunoștința On. Domni preoți și învățătorilor, că toate recuisitele și cărțile de școală, cari se folosesc în școlile române din Arhidieceză, se pot procura dela subscrișul Librăriei.

În special rog pe cei din comitatul Turda și jur, ca să binevoiască a sprijini această tinără și unică Librărie românească din acest ținut.

Cu stimă:

Librăria „Poporală“ în Turda.

O mică eroare. Rugăm toate ziarele cari au reprodus noutatea „De pe valea Someșului“, apărută în numărul 79 al ziarului „Unirea“ după cuvintele că spre holeră suut mai expuși oamenii alcoolici să se publice și slabi de stomach spre evitarea unor neplăceri.

Mari însuflețiri în Rusia. Agenția „Havas“ anunță din Petrograd: De un timp se observă la poporul rus o însuflețire fără de păreche. Poporul e decis să lupte, cu cele mai mari sacrificii, până va secera învingere deplină.

Mulțumită publică. Comitetul bisericeii gr. cat din Tievanul mic (Bănat) își ține de o plăcută datorință și pe calea aceasta aș esprima sincerile sale mulțumite Mon. lui D. Aurel Popovici, revizor la exactoratul diecezan din Lugoj și soției sale Ersilia pentru marinosul dar de 50 cor. făcut Bisericeii din prilejul cercetării parohiei Tievanul mic pe care timp îndelungat a păstorit-o cu adevărat zăl apostolesc.

În numele comitetului bis. *Ion Cismaș*
preot gr. cat.

Groznic incendiu în Cergăul mare. În 18 crt. a bătuit un mare incendiu în comuna curat românească Cergăul mare. Focul a fost provocat de schinteile unei locomotive dela mașina de trierat, cari au fost duse de vânt peste întreagă comuna. Incendiu nepuținându-se localiza din lipsa de ajutor, a nimicit 22 case și tot atâtea superedificate în cari era adunată toată recoalta de grâu a anului curent. Au ars mai multe vite, cari în panica cea mare nu au putut fi salvate. Pagubele sunt evaluate la mai multe sute de mii coroane.

Necrolog. † *Ștefan Nemeș* paroh gr.-cat. după lungi suferințe și-a dat nobilul suflet în mâinile părintelui ceresc în 15 l. c. în etate de 71 ani a vieții și 40-lea a preoției. Rămășițele pământești s'au așezat spre odihna veșnică în 17 a l. c. în cimiterul bisericeii din Dileul-român.

— † *Anița Boroș*, după un morb îndelungat la 18 August st. n. a. c. la 8 ore a. m. în etate de 10 ani și-a dat blândul suflet în mâinile creatorului.

Inmormântarea scumpei defuncte s'a săvârșit în 20 Aug. st. n. a. c. după amiază la 2 ore în cimiterul gr.-cat. din Gherla.

Odihneasă în pace!

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abonamentele dela: *Reun. lect. Năsăud* pe 1915 sem. al 2-lea. — *Zăbrani* pe 1915 păturalul 3-lea. — *Valea-groșilor* pe 1/I—1/9 1915. În anul trecut aș trimis 12 Cor. (în 22/6) pe 8 luni, și în 16/3 a. c. 6 Cor. cu cari s'a plătit an. 1914. — *Fr. H. Deva* pe 1914 sem. 1-iu. — *Drag* pe 1915. — *Solim* pe 1915 sem. 2-lea. — *Bădon* pe Iuliu—Septembre 1915. — *Ripa de sus* pe 1913. — *Aknasugatag* pe 1915 sem. 1-iu. — *Sibiu* pe 1915 sem. 2-lea. — *Erhatvan* pe 1915 sem. 2-lea. — *Reuniune, Bistrița* pn 1/5—1/7 1915.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Augustin Gruția.